Aleksandro II 1856 m. denežka, Anos Ivanovnos 1734 m. denga, Nikalojaus I 1901 m. kapeika.

Dirbamos žemės plotuose tarp plento Kaunas-Jurbarkas ir Nemuno gausu ir keramikos. Be XVI-XVII a. puodų šukių, aptikta ir 10 koklių fragmentų. 7 iš jų puošti augaliniu ornamentu, būdingi XVII a., kai kurie dengti žalia glazūra. 3 koklių fragmentai ankstyvesni - XVI a. 2 iš jų - karnizinių koklių, puoštų geometriniu ornamentu, dalys.

Atlikus žvalgomuosius tyrimus aukštutinėje Veliuonos miestelio dalyje, įsitikinta, kad kultūrinis sluoksnis tęsiasi iki pat miestelio V dalyje esančio kapinyno. V dalyje gyventa siauru ruožu - kultūrinio sluoksnio teritorija apima Vytauto gatvės P dalį ir pusę sklypų (apie 100 m pločio) gatvės Š dalyje. Įžemis čia pasiektas 70-80 cm gylyje. Šurfuose ir dirbamos žemės paviršiuje randama pavienių XVI-XVII a. puodų šukių. Arčiau Pilies kalno, prie dabartinės bažnyčios (nuo Dariaus ir Girėno g. namo Nr.22 V dalyje), kultūrinio sluoksnio teritorija išsiplečia į Š iki Juškų g. Nr.15 sodybos. Į Š nuo šios linijos kultūrinio sluoksnio nėra.

5 šurfai iškasti ŠR aukštutinėje miestelio dalyje, ties Veliuonos riba. Čia dirbamos žemės lauke ir šurfuose rasta XVII-XIX a. puodų šukių, vienas smulkus plokštinio koklio fragmentas. Kultūrinio sluoksnio storis 50-70 cm.

Buvusioje dvarvietėje ištirti 2 šurfai. Kultūrinio sluoksnio storis 30-70 cm. Šurfuose rastos kelios smulkios XVII a. puodų šukės.

Giedrius Aleliūnas

Žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai Vilkijoje (Kauno r.) 1994 metais

Žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilkijos miestelyje vykdyti pagal LKPC programą "Senųjų miestų, miestelių ir gyvenviečių, turinčių kultūrinius sluoksnius, teritorijos nustatymas". Miestelio kultūrinis sluoksnis archeologiškai plačiau netyrinėtas. Tik 1991 m. netoli Vilkijos upelio žiočių LKPC (vad. E.Ivanauskas) ištyrė 112 m^2 plotą, rado daug

XV-XIX a. dirbinių, monetų (žr. ATL 1990 ir 1991 metais. V., 1992. T.2. P.22-24). Pavienių archeologinių dirbinių yra patekę į VDKM, A. ir J. Juškų muziejų Vilkijoje.

1994 m. ištirtas 79 m^2 plotas: iškasti 67 1 m^2 ir 3-4 m^2 dydžio šurfai. Tyrimų metu nustatytos kultūrinio sluoksnio teritorijos ribos. Vilkijos R dalyje iškasta 14, centrinėje - 12, Š - 12, ŠV - 16, V - 16 šurfų. 4 šurfai ištirti Kelpšų dvarvietėje. Tyrimų metu pastebėta, kad kultūrinis sluoksnis miestelyje daugelyje vietų smarkiai suardytas ūkinės veiklos metu arba visiškai sunaikintas.

Miestelio R dalyje kultūrinis sluoksnis aptiktas šurfuose Nr.1-8. Tuo tarpu šurfuose Nr.9-14, kastuose į R nuo Ramybės gatvės, kultūrinio sluoksnio nerasta. Miestelio riba šioje dalyje susiformavo XX a. Šurfuose Nr.1-8 kultūrinio sluoksnio storis 40-120 cm. Tiek gyventojų daržuose, tiek šurfuose randama XVII-XIX a. keramikos. XV-XVI a. būdingų radinių rasta tik Kauno Mažosios gatvės Nr.2 sklype. Čia šurfe Nr.4 rasti 2 puodų fragmentai - puodo kaklelis, puoštas įkartėlių ornamentu, ir sienelės dalis, puošta lygiagrečiais grioveliais.

Kauno Mažosios g. Nr.8 kieme šurfe Nr.5 rasti keli plokštinių koklių fragmentai. Šurfas kastas prie ūkinio pastato P kampo, kur buvęs namo savininkas kraštotyrininkas A.Makarevičius, statydamas ūkinį pastatą, rado koklių bei jų matricų. Manyta čia buvus vietinio koklių meistro dirbtuves. Tyrinėjimų metu 4 m^2 šurfe rasti 4 plokštinių koklių fragmentai. Kokliai neglazūruoti, puošti stilizuotos eglutės ornamentu, be rėmelių, datuojami XVIII a. Kokį plotą galėjo užimti koklių dirbtuvė, galima nustatyti tik ištyrus didesnį plotą.

Centrinėje Vilkijos dalyje iškasta 12 šurfų. Jie tirti antrojoje Nemuno terasoje ir trečiosios šlaite. Kultūrinio sluoksnio storis šioje miestelio dalyje 50-90 cm. Daugelyje vietų jis suardytas. Sluoksnis nėra intensyvus, šurfuose randama tik po keletą smulkių puodų fragmentų, būdingų XVII-XVIII a. Nesuardytas ir intensyvesnis sluoksnis rastas tik namo Bažnyčios g. Nr.11a sklype (šurfas Nr.23), esančiame į P nuo dabartinės bažnyčios. Čia 60 cm storio kultūriniame sluoksnyje rastas 1664 m. Jono Kazimiero šilingas, 35 puodų šukės. Tyrimai parodė, kad centrinėje dalyje miestelis formavosi XVII-XVIII a. Ankstyvesnio kultūrinio sluoksnio čia nerasta.

Vilkijos miestelio Š dalyje atlikti žvalgomieji tyrimai parodė, kad šioje vietovėje miestelio nebuvo iki XX a. vidurio. Tik arčiau dabartinės miestelio bažnyčios, Šaltinių gatvės V dalyje ir skvere prie poliklinikos, aptinkama XVIII-XIX a. keramikos fragmentų. Šurfuose kultūrinis sluoksnis neintensyvus. Vilkijos miestelio planuose XVIII-XIX a. šioje vietoje buvusi gyventojų dirbama žemė.

Vilkijos ŠV dalyje (Čekiškės, Lebedžių, Pergalės, Draugystės gatvių rajone) tyrimų metu šurfuose kultūrinio sluoksnio niekur nerasta, miestelis iki čia išsiplėtė tik XX a. viduryje.

Miestelio V dalyje atlikti tyrimai parodė, kad į V senamiesčio sluoksnio riba buvusi apie 100-200 metrų į V nuo Juodruvio upelio.

Intensyviausias kultūrinis sluoksnis rastas šurfe, kastame miestelio parke tarp Nemuno ir Vydūno alėjos. Čia kultūrinio sluoksnio storis siekė 1,5-1,7 m. Žemesnis kultūrinis sluoksnis pagal plokštinio koklio fragmentą ir puodų šukes datuojamas XVI a. XVI a. būdingos keramikos (puodų sienelės, puoštos lygiagrečių griovelių ornamentu) rasta ir daržuose prie Juodruvio upelio žiočių.

Žvalgymai **Kelpšų dvarvietėje,** esančioje 3 km į ŠV nuo Vilkijos, atlikti norint įsitikinti, ar tikrai čia buvęs dvaras ir kada jis įkurtas. Kultūrinio sluoksnio tyrimų metu nerasta. Pagal tyrimus galima manyti, kad pagrindinis pastatas buvęs nedidelis ir nugriautas statant žvėrelių auginimo įmonės valdybos pastatą.

Dangira Baliliūnaitė, Aleksandras Vaškelis

Kėdainių senamiesčio sklypo Didžiojoje gatvėje Nr.17 archeologiniai tyrimai

Kauno PRPI archeologai 1995 m. atliko archeologinius tyrimus sklype Kėdainiuose, Didžiojoje gatvėje Nr.17. Sklype vietoje nugriauto gamybinio cecho numatoma statyti apie 300 m^2 dydžio priestatą.

Tyrinėtas sklypas yra centrinėje Kėdainių senamiesčio dalyje. 1604 m.